

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti o deželnih volitvah

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je objavilo tiskovno poročilo, v katerem izreka toplo zahvalo vsem 8.682 zvestim volivcem in volivkam, ki so 26. in 27. junija omogočili, da bo imela slovenska stranka ponovno svojega samostojnega glasnika v deželnem svetu Furlanije - Julijske krajine. SSK se zahvaljuje tudi vsem kandidatom in aktivistom, Mladinski sekciji in vsem, ki so delali za skupni uspeh na volitvah. Zanje bo priredila v nedeljo, 10. julija, povolilno družabno in politično srečanje, ki se bo začelo ob 19. uri na dvorišču pri župnijskem domu v Doberdolu, v primeru slabega vremena pa v prostorih tamkajšnjega SKPD Hrast.

Deželno tajništvo SSK javno izreka čestitke in voščila za uspešno delo vsem novoizvoljenim ali potrjenim predstavnikom. Ti so: novi deželni svetovalec Bojan Brezigar, potrjena pokrajinska svetovalca dr. Zorko Harej v Trstu in dr. Mirko Špacapan v Gorici, potrjeni tržaški občinski svetovalec dr. Aleš Lokar in pa konzultorji v mejah tržaške občine Marjan Pertot, Vinco Ozbič, dr. Peter Močnik, prof. Elvi Slokar in Sandi De Luisa.

Topla zahvala in priznanje za dolgoletno požrtvovalno in uspešno delo naj gresta dosedanjemu deželnemu svetovalcu odv. Dragu Štoki, ki je zastopal SSK v najpomembnejšem izvoljenem svetu v letih 1968-88.

Končno še zahvala sredstvom množičnega obveščanja, ki so v naporni kampanji poročali o delu in načrtih Slovenske skupnosti!

Volilni izidi pa zastavljajo Slovenski skupnosti tudi odgovorna vprašanja. Dosegla je namreč zastavljene cilje in kljub zelo težavnemu položaju ohranila svoje zastopstvo na deželi, v obeh pokrajinskih svetih in v tržaški občini, vendar je izgubila dva rajonska svetovalca v tržaški občini, kar pa je še huje — številčno je nazadovala, tako da je od prejšnjih deželnih volitev izgubila kar 1.783 glasov, največ na Tržaškem, pa tudi na Goriškem in v pordeponski pokrajini, zelo občutno pa v videmskem in tolmeškem volilnem okrožju. Izidi so boljši glede pokrajinskih volitev (v obeh pokrajinah skupno 8.681 glasov, pred

dalje na 7. strani ■

Po konferenci sovjetske komunistične partije v Moskvi

Začetek nove revolucije v Sovjetski zvezi

Medtem ko pišemo, še nismo dobili na vpogled vsebine sedmih resolucij, ki so bile odobrene na 19. vsedržavni konferenci sovjetske komunistične partije. Ta se je končala v petek, 1. julija, v Moskvi in je pomenila, po mnenju nekaterih opazovalcev, celo začetek druge revolucije v zgodovini Sovjetske zveze.

Na konferenci je v bistvu prodrli osnovni predlog glavnega tajnika sovjetske komunistične partije Mihaila Gorbačova, naj se sovjetski sistem korenito preuredi (perestrojka), kar pa naj se izvede takorekoč ob belem dnevu (glasnost), tako da bo ljudstvo seznanjeno z dogajanjem in po možnosti tudi sodelovalo pri oblikovanju glavnih smernic družbenega in gospodarskega razvoja.

Pomembna novost štiridnevnega zasedanja v Moskvi je bila, po mnenju zahod-

nih opazovalcev, izredna pozornost, ki jo je njegovemu poteku posvetila sovjetska televizija, saj je ta neposredno prenašala tudi kočljive točke, kar je bilo za milijone in milijone sovjetskih gledalcev nekaj edinstvenega.

Kot so pisali tuji dopisniki iz Moskve, bodo baje že jeseni tako spremenili ustavo, da bodo lahko že prihodnjo pomlad izvolili »Kongres ljudskih poslancev«, ki dejansko predstavlja najvažnejšo institucionalno spremembo, za katero se zavzemajo Gorbačov in njegovi sodelavci. Kongres ljudskih poslancev bo štel 2250 članov, ki bodo povečini izvoljeni na teritorialni in poklicni ravni, delno pa bodo izraz raznih političnih organizacij. Kongres ljudskih poslancev bo izvolil vrhovni sovjet, ki bo dvodomski organ in bo imel 450 članov. Ta

dalje na 2. strani ■

DUH AVIGNONA...

Sous le pont d'Avignon — tako poje lepa in melodična francoska popevka o slovitosti, sedaj le ruševinastem mostu na reki Rhône, ki obliva to zanimivo in lepo srednjeveško francosko mesto v Provansi, nekdanjo skoraj stoletno rezidenco rimskih papežev v srednjem veku. To je čas »babilonske sužnosti« Petrovih naslednikov, ko se je na papeškem prestolu zvrstilo pet francoskih svetih očetov. Še danes monumentalna bela Palais des Papes zgovorno priča o nekdanji slavi tega znamenitega mesta. Gotske cerkve in palače živo pričajo o nekdanji slavi. Južni veter mistral še verjetno prinaša tiste odtene preteklosti, ki jo tu diha skoraj vsaka ulica. Klement VI., Janez XXII., Benedikt XII. — morda najsvetejši med vsemi petimi — to so najvidnejši med njimi.

Danes se nekje med Alpami francoske Švice obnavlja — v mnogo slabši meri in obliki — duh Avignona. V takratni srednjeveški družbi je sicer avignonsko papeštvo predstavljalo uradno in zakonito Cerkev — danes pa se v Ecône oglašajo razkolniški glasovi. Nadškof Lefebvre ni nikak papež, morda želi biti protipapež, na vsak način pa se tu le ponavlja (čeprav ne v istem duhu) neki podzavestni upor Rimu, ki diši ta-

ko ali drugače po galikanizmu zgodnjega novega veka ...

Shizme še vedno pestijo našo družbo. In to ne samo verske in cerkvene. Ali nimamo tudi Lefebvrov v političnem in socialnem življenju? Ali ni misel za razkolništvo živa tudi med nami? Ali nimamo tudi v sedanji družbi shizmatikov na pretek? Ali ni tudi med Slovenci vedno na pohodu kaka »razkolniška«, če že ne »heretična« ideja? Dovolj, da pogledamo tudi za mejo!

Avignonski papeži so si menda dali celo voziti jegulje po reki Rhône in še prej po drugih rekah iz Rima proti Tiberi navzgor, da so si slajšali samotne ure »avignonske sužnosti«. Danes morda ni več mogoče govoriti o takih jeguljah. So pa še drugačne, simbolične. Reka Rhône še vedno teče ob tem prekrasem srednjeveškem in karakterističnem mestu. Kaj vse bi lahko njeni valovi povedali! Lahen vetrič se danes poigrava ob boleče belem marmornju papeške palače, vidnem simbolu nekdanje slave. Koliko pa lahko še danes pomeni — ali zmore biti vidno znamenje današnje upornosti in miselnih razkolov?

Prepustimo odgovor zgodovini ...

a. b.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 10. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Koledarček; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Kralj Oh in kraljestvo Joj«; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Veliki svet malih domovin; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.00 »Oprosti, ne juriš? Poletni satirični minikabaret Borisa Kobala in Sergeja Verča; 15.00 Na počitnice!; 16.00 Odstavki o pomembnih in nepomembnih stvareh; 17.30 »Mrtni kanarček« (SSG v Trstu); 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 11. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Pianistka Katja Milič; 12.00 Naše ljube navade in razvade; 12.40 »Sreča je kakor sonce: kadar je najlepše, zatone«; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Moški zbor Edinost iz Pliberka; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Od trte do vina; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 12. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Tržaška pisma Vuka Karadžića; 9.00 Zdravilne rastline in sadni sokovi; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; 12.00 Dogodivščine jugoslovanskega režiserja v vročem povojnem Trstu; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glas harmonike; 14.30 Otroški kotichek: »Dogodivščine mravljinčka Ferdinanda«; 15.00 Jezik mladih; 16.00 Potujmo!; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Ne morem jih pozabiti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 13. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Problemi sodobne družbe; 9.00 Kuharska potovnica; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Sopranistka Gloria Paulizza, pianist Silvio Sirsen; 12.00 Sestanek ob 12h; 12.40 V prostem času; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor »Milan Pertot« iz Barkovelj; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 V objemu gora; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Slovensko slovstvo v filmu; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 14. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz tišine glas; 9.00 Prehrana in zdravje; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Magnetizem ženske poezije; 12.40 Ko zvezde zableščijo; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glas harmonike; 14.30 Otroški kotichek: »Dogodivščine mravljinčka Ferdinanda«; 15.00 Neskončno letnih časov; 16.00 Zapiski s poti; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Četrtekova srečanja: Pogovori; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 15. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Robert Gutter; tenorist Branko Robinšak, hornist Jože Falout; 12.40 Beležka; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Oktet Simona Gregorčiča iz Kobarida, vokalna skupina Sovodenjska dekleta; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Časovna kovačnica; 16.00 Odhajanja; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 16. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Prehrana in zdravje; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Pianist Aleksander Rojc, sopranistka Ljuba Berce Košuta in pianistka Anna Luci Sanvitale, Gallus consort; 12.00 Na počitnice!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 »Poezija pred opero«; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Ne morem jih pozabiti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti na manifestaciji v Ljubljani

V torek, 21. t.m., se je v slovenski prestolnici dogodilo nekaj, kar bi si nihče še pred nekaj leti ne mogel predstavljati. Nepregledna množica ljudi je izrazila podporo trem priprtim, katere vojaške oblasti krivijo posedovanja (oz. objave) dokumenta, ki naj bi vseboval vojaško tajnost. Gre za mladega publicista Janeza Janšo, sicer sodelavca številnih slovenskih mladinskih listov, med katerimi je tudi Mladina, enega od sedmih članov uredništva lista Mladina Davida Tasiča in zastavnika (podčastnika JLA) Ivana Borštnerja.

Takoj po njihovi aretaciji, 31.5. oz. 1.6., se je v Ljubljani ustanovil Odbor za zaščito človekovih pravic, ki si prizadeva, da se priprtim da možnost, da se branijo prostosti in da se obema civilistoma omogoči obramba od civilnih in ne vojaških odvetovalnikov. Odbor še zahteva od oblasti, tako vojaških kot civilnih, da se javnosti dajo vse informacije v zvezi s sodnimi postopki proti trem priprtim, da je javnost informirana o njihovem zdravstvenem stanju itd. Zahteva tudi, da se v Sloveniji oz. Jugoslaviji spremeni zakonodaja, ki danes predvideva možnost, da vojaška sodišča sodijo civilistom.

Manifestacija je bila kulturnega značaja, saj so nastopili kvintet trobil kot predstavnik Slovenskih filharmonikov, Slovenski oktet, APZ Tone Tomšič, številni slovenski pesniki, plesalci ter rock ansambla Martin Krpan in skupina Pankrti, ki so se za to priložnost zopet zbrali. Nastopili so tudi trije govorniki, med temi predstavnik Odbora za varstvo človekovih pravic, ki je obrazložil smisel manifestacije in zahteve Odbora, kateremu se je doslej pridružilo že več deset tisoč posameznikov ter nadšti-risto organizacij in skupin. Spregovoril je

nadalje predsednik slovenske mladinske organizacije ZSMS Tone Anderlič, ki je poudaril, da slovenska mladina zahteva demokratično, pravno državo, da zavrača podtikanja, ki prihajajo iz drugih delov Jugoslavije, prav tako pa tudi tiste nasilne pojave, ki so usmerjeni proti vojski.

Še najbolj oster v kritiki do oblasti je bil predsednik Univerzitetne konference ZSMS, ki se je vprašal, kaj mladini še danes nudi država, ki daje tako nizke plače, da omogočajo le še preživetje, ki zapira ljudi brez vsake utemeljitve in informacije, ne da bi bila komu zaradi tega kaj odgovorna.

Ogromna množica ljudi, ki je napolnila osrednji ljubljanski trg, je bila sestavljena iz ljudi vseh starosti, od mladih in navdušenih intelektualcev, številnih alternativcev, do ljudi srednje starosti, ki so prišli s svojimi družinami, pa vse do starejših, bivših borcev, ki so danes v Sloveniji gotovo bliže mladincem kot pa morda partiji, SZDL-ju ali komu drugemu. Udeležba je bila taka, da so govorniki zaradi številnih aplavzov, klicev in splošnega navdušenja, morali neprestano prekinjati svoje posege. Izreden sprejem so doživeli tudi slovenski pesniki (kje so bili naši zamejski pesniki?) in pa še posebej Akademski pevski zbor Tone Tomšič, ki gotovo še ni pel pred tako publiko. Ko so pevci zapeli Prešernovo Zdravljico, je navdušena množica potegnila z njimi in s ploskanjem skandirala ritem. Ob koncu pa aplavzov ni hotelo biti konca.

Scena je bila izredna, že samo zaradi ogromne množice prisotnih. Uradni krogi v

dalje na 4. strani ■

Začetek nove revolucije v SZ

■ nadaljevanje s 1. strani

bo izvolil prezidij, ki ga bodo sestavljali dva prva podpredsednika, 15 podpredsednikov in predsednika obeh domov ali zbornic.

Načrt Mihaila Gorbačova predvideva, naj Kongres ljudskih poslancev izvoli predsednika vrhovnega sovjeta, ki bi po našem bil predsednik republike, se pravi državni poglavar. V njegovo pristojnost bi sodilo predvsem imenovanje ministrskega predsednika in članov vlade.

Dokler ni znana vsebina resolucij, ki jih je odobrila konferenca, ne moremo natančno spoznati vloge in naloge, ki naj jo ima komunistična partija v novi državni in družbeni ureditvi. Tako na primer ni jasno, ali bo državni poglavar tudi glavni tajnik komunistične partije ali ne. Moskovska Pravda je vsekakor napisala, da je in ostane partija avantgarda delavskega gibanja z vsemi svojimi leninističnimi značilnostmi.

Vsekakor bo iz resolucij razvidno, kako si Gorbačov in sodelavci zamišljajo razmerje med partijo in državo, kar je bila ena najšibkejših točk realsocialistične stvarno-

sti, zaradi česar ni bilo mogoče govoriti o kaki pravni državi.

Iz dnevnega tiska izhaja, da so na konferenci odobrili skupno sedem resolucij: štiri resolucije se tičejo reforme političnega sistema, tri pa obravnavajo specifične probleme, in sicer odnose med narodi in narodnostmi, tako imenovano »glasnost« in boj proti birokraciji.

Prav gotovo bo zanimiva vsebina resolucije o odnosih med narodi in narodnostmi, saj vemo, da je ta problem silno kočljiv in aktualen ter da ni bil zadovoljivo urejen, kot kažejo tudi zadnji dogodki (primer Armencev, krimskih Tatarov itd.).

Kot smo brali pred dnevi v enem vodilnih italijanskih dnevnikov, tudi z izvedbo načrta Mihaila Gorbačova ne bomo mogli govoriti o pravni državi v zahodnem smislu, saj take države tudi ne bo, dokler bo v veljavi enostrankarski sistem, vendar vrsta ukrepov, ki se načrtujejo, zgovorno kaže, da se je začela »liberalna« prenova socialistične države, kar prihaja še najbolj do izraza z ločevanjem med vlogo partije in pristojnostmi in nalogami države.

Madžarska o svoji manjšini v Romuniji

Glavni tajnik madžarske komunistične partije in predsednik madžarske vlade Karol Grosz je v intervjuju za neki madžarski dnevnik obširno obravnaval problematiko madžarske manjšine, ki živi na ozemlju Romunije. Madžarski voditelj se je zavzel za vzpostavitev neposrednih stikov med obema vladama, da se skuša urediti problem madžarske manjšine v Romuniji. Grosz je najprej poudaril, da se mora madžarska manjšina v Romuniji aktivno vključiti v gradnjo socializma v svoji domovini. Madžarska želi imeti prijateljske odnose s svojo sosedo na jugovzhodu. Pri tem je naglasil, da so meje, ki so bile začrtane v Evropi po drugi svetovni vojni, zgodovinska stvarnost, ki se ne more spremeniti. Madžarska samo zahteva, da pripadniki njene manjšine v Romuniji smejo imeti stike z matično državo in da lahko neovirano gojijo svoje zgodovinske in kulturne vrednote.

Madžarski voditelj je dejal, da ne pozna globljih vzrokov, zaradi katerih bi morali kratkomalo zbrisati z obličja tega sveta kar 8.000 madžarskih vasi v Romuniji. Jasno pa je, da bi na ta način bil zadan morda smrtni udarec madžarski narodnosti. Grosz se je skliceval na načela, ki jih je za narodne manjšine bil izoblikoval Lenin, pri čemer je tudi navajal stvarnost na Češkoslovaškem, v Jugoslaviji in sami Sovjetski zvezi. Na koncu je še omenil izjavo predsednika Ceausescuja, po kateri želi romunsko vodstvo razčistiti razlike v pogledih in tudi poglobiti sodelovanje med obema državama.

Letošnji skavtski tabori

Slovenska zamejska skavtska organizacija iz Trsta prireja za svoje člane tudi letos štiri poletne tabore. Sam Baden-Powell je svojčas zapisal, da je »tabor tisti trenutek, ki na poseben način privlači mladega človeka in je, poleg tega da koristi njegovemu zdravju, še priložnost, v kateri lahko pridobi zaupanje vase in duha iznajdljivosti.« Tabori za tržaške skavte in skavtinja bodo ločeni po starostnih vejah in bodo večinoma v Sloveniji.

Veja volčičev in veveric bo imela svoj tabor v bližini Ilirske Bistrice, točneje v vasi Zabiče, od 2. do 12. avgusta, in sicer na istem travniku kot pred tremi leti. Načelovala mu bo Darja Smotlak.

Veja izvidnikov in vodnic bo tudi letos priredila dva tabora. Tabor A (1., 2. in 3. četa) bo trajal od 18. julija do 1. avgusta in ga bo vodila Bruna Ciani. Šotore bodo postavili v Selah na Koroškem. To bo tudi edini tabor, ki bo izven meja matične domovine.

Taboru B (4. in 5. četa), ki bo v vasi Čezsoča pri Bovcu, pa bo od 25. julija do 8. avgusta načelovala Martina Grahonja.

Pota '88 ali potovalni tabor za člane najstarejše veje, to je veje roverjev in popotnic, pa bo od 11. do 21. julija in bo tudi letos v dveh delih. Prvi, potovalni del, bo trajal pet dni in bo udeležence popeljal na najvišji slovenski vrh, na Triglav. Stalni del pa bo v Čezsoči pri Bovcu. Tabor bo vodil Andrej Štekar.

Tragična pomota je zahtevala skoraj 300 žrtev

Ameriška vojna ladja, torpedni rušilec Vincennes, ki je službeno v Perzijskem zalivu, je v nedeljo, 3. t.m., po pomoti sestrelila iransko potniško letalo, ker ga je zamenjala za vojaško letalo. Ubitih je bilo 290 potnikov in članov posadke. Nesreča se je pripetila, ko je bil v teku spopad z iranskimi hitrimi čolni in nekoliko spominja na sestrelitev južnokorejskega letala septembra 1983 na ozemlju Sovjetske zveze. Tedaj je izgubilo življenje 269 ljudi.

Nesrečno letalo je vzletelo z letališča v Bandar Abbasu in je bilo namenjeno v Dubai, vendar sta ga med potjo zadeli dve ameriški raketi morje-zrak vrste »standard«. Teheran je takoj obtožil ameriške ladje, ki križarijo po zalivskih vodah, da so med spopadom z njihovimi hitrimi čolni sestrelile letalo. Američani so najprej zanikali te očitke ter izjavili, da so potopili dva hitra čolna in lovsko letalo F-14 ter za-

vrnili obtožbo, da bi bili sestrelili potniško letalo. Na teh stališčih je Washington vztrajal več ur, dokler admiral William Crowe, predsednik združenih vrhovnih vojaških stanov, ni priznal v ameriški prestolnici tragične resnice. Kmalu zatem je pomoto priznal tudi ameriški predsednik Reagan. Ta je takoj odpotoval iz Camp Davida, kjer je preživel konec tedna pred praznikom ameriške neodvisnosti 4. julija. Tako ameriški predsednik kot tudi admiral Crowe sta branila ukrepanje poveljnika torpednega rušilca, češ da je šlo za samoobrambo. Admiral Crowe je dejal, da je iransko potniško letalo letelo zunaj normalnih letalskih koridorjev, ki so namenjeni letalom na tem bojnem področju. Ameriška in tudi svetovna javnost pa se je kljub temu začela spraševati, kako je mogla ameriška vojna enota, ki razpolaga z najsodobnejšimi elektronskimi napravami.

Pobuda za ljudsko glasovanje

Deželni svet Tridentinske - Južne Tirolske je kot prvi v Italiji dal pobudo za ljudsko glasovanje na deželno pobudo. Ustava namreč predvideva, da se referendum lahko okliče tudi na zahtevo petih deželnih svetov. Do 30. septembra bi se zato morali za podobno zahtevo izreči še vsaj štirje deželni sveti.

Ljudsko glasovanje naj bi razpisali za odpravo tistih določil kazenskega zakonika, ki so v nasprotju z demokratičnimi načeli ustave. Na Tridentinskem in na Južnem Tirolskem so se zavzeli za prečiščenje »kodeksa Rocco«, potem ko so dali nekateri sodniki aretirati 17 predstavnikov Domovinske zveze Heimatbund, ker so se v Avstriji udeležili manifestacije proti italijanski manjšinski politiki na Južnem Tirolskem. Zakonik namreč prepoveduje tako imenovane protidržavne dejavnosti v tujini. Tega člena, ki so ga pod fašizmom uvedli proti antifašističnim emigrantom, so se sodniki poslužili proti južnotirolskim aktivistom. Ljudsko glasovanje naj bi odpravilo še določila o žalitvi državnih insti-

tucij in druge člene, ki so bili sad nacionalistične in avtoritarne ideologije.

—o—

POSLANICA MOSKVE

V Združenih državah so 4. t.m. obhajali Dan neodvisnosti. Za to priložnost je predsednik Reagan prejel poslanico od prezidija vrhovnega Sovjeta. V poslanici je rečeno, kako si je treba prizadevati za nadaljnjo krepitev odnosov med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami, kar ustreza pričakovanju in življenjskim koristim ameriškega in sovjetskega ljudstva. Poslanica omenja vrhunski zasedanji v Washingtonu in Moskvi in pravi, kako sta obe zasedanji dokazali, da velesili, kljub obstoječim razlikam, lahko mnogo naredita za mir na svetu in za mednarodno varnost.

Medtem prihaja iz Kalifornije vest, da je 70 sovjetskih strokovnjakov, ki so prišli v Združene države v skladu s sporazumom o odstranitvi jedrskih raket na srednji domot, že začelo pregledovati ameriška vojaška oporišča.

—o—

Shizma v katoliški Cerkvi

Tradicionalistični škof Lefebvre je 30. junija naredil odločilni korak. S posvetitvijo štirih škofov v švicarskem mestu Ecône se je zavestno oddaljil od rimske katoliške Cerkve in bil zaradi tega takoj izobčen. Enak ukrep velja za nove škofove. Cerkve je korak škofa Lefebvra sprejela z obžalovanjem, še posebej ker je papež Janez Pavel II. še dan prej poslal v Ecône posebnega odposlanca, da bi Lefebvra prepričal, naj se odpove posvetitvi novih škofov. Vendar papežev poziv ni imel uspeha. Med nagovorom na pristaše tradicionalistične Cerkve je msgr. Lefebvre poudaril, da smatra svoj korak za izpolnjevanje božje volje in da ne namerava ustvarjati razkolov v Cer-

kvi, ampak le izpričevati zvestobo Kristusovi Cerkvi.

Sveti sedež je torej lahko samo sprejel na znanje Lefebrov korak in v skladu s predpisi izobčil nadškofa in nove škofove.

—o—

STIPE ŠUVAR PREDSEDNIK ZKJ

Na seji Zveze komunistov Jugoslavije v Beogradu je bil za novega partijskega predsednika izvoljen hrvaški predstavnik Stipe Šuvar. Prvič so uporabili tajno glasovanje in izbiro med dvema kandidatom. Šuvar velja za predstavnika »jastrebov« v Zvezi komunistov in se je že večkrat zapletel v polemike z intelektualci.

Mladinska sekcija...

■ nadaljevanje z 2. strani

Sloveniji trdijo namreč, da je na zborovanju bilo kakih 25.000 ljudi, po drugih ocenah pa naj bi bilo to število še veliko večje. Tudi iz zamejstva je bilo nekaj udeležencev, zlasti mladine. Zastopstvo Mladinske sekcije Slovenske skupnosti je bilo edino uradno slovensko predstavništvo kake stranke ali organizacije iz zamejstva. Med množico so se pojavljali razni transparenti, napisi in gesla. Na odru je stal velik, gotovo pomenljiv napis: »Za človekove pravice, za Janeza, Ivana in Davida, za vse nas«. Prireditev je trajala približno štiri ure, od 18. do 22. ure, ves čas pa je množica vztrajala in veliki finale je bila skladba Pankrtov, s katero so v rockovski priredbi izvajali pesem »Janez, kranjski Janez«, ki pa se je v drugi kitici glasila takole: »Ivan, David, Janez, vi ste z nami danes!« Z njimi je tako pelo tudi več kot 25.000 Slovencev.

MESTNA LISTA SE JE RAZPUSTILA

Tržaška mestna lista Giannija Giuricina je na občnem zboru analizirala izide zadnjih upravnih volitev in se odločila za razpust. Ugotovili so, da so volitve pokazale na nesmiselnost krajevnih list kakor tudi heterogenih združenj, kot je bilo tisto, ki je nastopilo pod znakom vzhajajočega sonca, pri katerem je sodelovala tudi Mestna lista. To odločitev so zbrani somišljeniki Mestne liste izrazili v uradnem sporočilu tajništva te politične formacije.

PAPEŽ POJDE V JUGOSLAVIJO?

Kot je sporočila agencija Tanjug, je jugoslovanski zunanji minister Lončar povedal v skupščini, da je jugoslovanska vlada uradno povabila papeža Janeza Pavla II., da obiše Jugoslavijo, vendar z dostavkom, naj bi se to zgodilo, ko bodo dozorele razmere.

Po neuradnih vesteh naj bi papež lahko obiskal Slovenijo in Hrvaško, ker da se pravoslavna Cerkev upira obisku.

Zanimiv zborovski koncert v Nabrežini

Kulturno društvo »Igo Gruden« iz Nabrežine je v četrtek, 30. junija, priredilo na dvorišču stare kraške hiše v Stari vasi zborovski koncert, na katerem sta nastopila mešani pevski zbor »Milan Pertot« iz Barkovelj in domači moški pevski zbor »Igo Gruden«, ki je v letošnjem letu znova zaživel.

Po pozdravnih besedah predsednika društva Pavla Vidonija je kot prvi nastopil mešani pevski zbor »Milan Pertot«. Pod vodstvom Aleksandre Pertot je zbor zapel osem pesmi. Od teh je tri napisal Ubald Vrabec, sledila je pesem Ivana Grbca »Pa da bi znal«. Zbor je nato zapel še III. in IV. priredbo »Soudaške«, kot jo je za mešan zbor napisal Milan Pertot, sledili sta dve Srebotnjakovi skladbi in za konec je zbor zapel živahni makedonski ples »Rum dum dum«, kot ga je uglasbil skladatelj Šuplevski.

Sledil je nastop obnovljenega moškega pevskega zbora, ki ga od letos vodi znani

Kaj nam pripravlja Stalno slovensko gledališče za novo sezono

Po 25 letih obnavlja Slovensko stalno gledališče v Trstu poletno sezono, čeprav predstave na prostem nikakor niso novost. Vendar so bile predstave »Ta veseli dan, ali Matiček se ženi« in »Primorske zdrave« z odra prenešene na prosto, medtem ko je bila Molierova komedija »Georges Dandin« nalašč postavljena za igro na prostem. Premiera bo v petek, 8. t.m., na Repentabru, sledili bosta v istem kraju dve ponovitvi, nakar se bo SSG selilo s predstavo iz kraja v kraj najprej tržaške, nato pa goriške pokrajine, predvideni pa sta tudi dve uprizoritvi v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini.

V prihodnjih dneh bo upravni svet globlji razpravljati o sezoni 1987/88, pregledal obračun sezone, izdelal proračun in nakazal smernice za prihodnji repertoar. O tem je že diskutiral najprej umetniški svet, nato pa igralska komisija in izvršni odbor. Sestavljen je bil predlog repertoarja za novo sezono, ki pa ga mora še odobriti upravni svet SSG na seji dne 11. t.m.

Čeprav repertoar še ni dokončen in seveda tudi ne odobren, pa je moč na podlagi predloga, ki ga bo predstavil umetniški vodja Miroslav Košuta, nakazati osnovne izbire.

Nova sezona se bo pričela z Brusatijevo igro »Galantni pogovori«, ki je bila naštudirana že aprila, vendar je ni bilo moč postaviti na oder zaradi bolezni glavnega igralca Silvija Kobala. SSG bo tudi v novi sezoni nadaljevalo z uprizarjanjem Cankarjeve dramatike. Po vsej verjetnosti bo tokrat izbira padla na »Lepo Vido« v režiji Mete Hočevar. Nadalje bo na sporedu Čehov. Glede Jančarjeve novitete še ni padla zadnja beseda, saj namerava delo uprizoriti v novi sezoni tudi ljubljanska Drama v režiji Borisa Kobala. Med predlogi je tudi Hofmannsthalov »Slehernik«, ki naj bi bil na sporedu ob koncu zimske sezone in

ki bi ga lahko ponavljali tudi poleti na prostem. Seveda bo na sporedu tudi komedija, vse kaže eno od Wildejevih del. V ta sklop bi spadala tudi kabaretna predstava, saj je ta zvrst doživela pri občinstvu dokajšnje odobravanje.

Seveda pa bo eden glavnih problemov finančni položaj, saj še vedno prispevki iz javnih skladov ne krijejo vseh stroškov.

Ob razstavi, posvečeni Fabianiju, je izšel tudi katalog

V nekdanjih konjušnicah Miramarskega gradu bo do 30. septembra odprta pomembna razstava, posvečena arhitektu Maksu Fabianiju, ki je bila organizirana na pobudo odbornišva za kulturo tržaške pokrajine, katerega vodi prof. Zorko Harej, v sodelovanju med pokrajino in tržaško občino. Že nekaj dni je tudi na razpolago katalog, ki ga je uredil vseučiliški profesor Marko Pozzetto. Katalog je izšel pri založbi Marsilio iz Benetk. Gre za zelo pomembno knjigo, ki vsebu-

Mladinski odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze - Mladinska sekcija Slovenske skupnosti - Zveza komunistične mladine Italije

prirejajo

v soboto, 9. julija 1988

v konferenčni dvorani tržaškega velesejma
znanstveni posvet:

Kako manjšinske narodnostne skupnosti razvijajo svoje gospodarstvo v italijanskem ekonomskem prostoru

Program:

Ob 9.00: Uvodna poročila: dr. Branko Jazbec (ekonomski raziskovalec inštituta SLORI iz Trsta), prof. Enzo Cout (deželni svetovalec Doline Aosta), dr. Christoph Engl (načelnik odbora za gospodarstvo pri SVP).

Ob 10.30: Razprava.

Ob 12.00: Zaključki posveta, ki jih bo speljal Hadrijan Korsič, predsednik goriške delegacije mešane italijansko - jugoslovanske Trgovinske zbornice ITAL-YUG.

Za razpravo so najavili svoj poseg: prof. Darko Bratina, prof. Aleš Lokar, dr. Walter Werth, dr. Lechner.

Poskrbljeno bo za simultano prevajanje v in iz italijanščine in slovenščine.

pianist in glasbeni pedagog Aleksander Rojc. Moški zbor »Igo Gruden« v glavnem sestavljajo pevci, ki so že prej peli pri istem ansamblu, pristopilo pa je tudi nekaj mlajših članov. V glavnem je zbor nastopil s priredbami slovenskih ljudskih pesmi. Najprej je zbor zapel »Tri slovenske narodne« v priredbi Janeza Boleta, nato so sledile »Luna, lunica« Ubalda Vrabca, Bučarjeva priredba pesmi »Angelček varuh moj«. Zbor je nato zapel Ljubičev »Padel je, padel«, Odakovo »Dremle mi se, dremle«, Leskovarjevo »Kaj ti je, deklica«, Pregljevo »Sm pod vokencem stav«, Maroltovo »Kaj b'jaz tebi dav?« in Mirkovo »Kolo«. Za na konec je zbor zapel udarno »Mi gremo v napad«.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da je zborovsko delovanje v Nabrežini spet zaživele, saj je le nekajmesečno delo zadostovalo, da je moški zbor iz Nabrežine spet prisoten in aktiven na prosvetno-kulturnem področju.

je vrsto esejev številnih avtorjev. Rudolf Wurzer piše o urbanističnih načrtih Maksa Fabianija, Edvard Ravnikar o Maksu Fabianiju arhitektu, inženirju in pedagogu v Ljubljani. Gabriele Cappellato je pripravil študijo z naslovom »Maks Fabiani in duša sveta«. Damjan Prelovšek objavlja esej o aktualnosti Fabianijeve Ljubljane. Leonardo Miani in Matjaž Garzaroli sta podpisala esej z naslovom »Ureditveni načrti mest in vasi v Posočju v letih 1917-1922«. Piero Piva se je ustavil pri Fabianijevi študiji o naraslih vodah Soče. O Maksu Fabianiju in restavratorskih posegih piše Gino Pavan. Boris Podreka pa je objavil esej o dunajskih letih Maksa Fabianija.

dalje na 6. strani ■

DE MITA O VOLILNIH IZIDIH V FURLANJI JULIJSKI KRAJINI

Ministrski predsednik De Mita je v nedeljo, 3. t.m., govoril v vili Manin na ljudskem prazniku, ki ga je organizirala deželna Krščanska demokracija, da bi proslavila zadnji volilni uspeh. V govoru je obravnaval izide volitev. Dejal je, da so izbire volivcev okrepile vlado in ji dale novo moč, da se bo lahko soočala z odprtimi vprašanji. Glasovanje pa pomeni tudi slovo od tistih, ki vztrajajo pri razlaganju novih vprašanj s pomočjo stare politične kulture, ki je pogreznjena vase še iz časov referenduma o premični lestvici. Spremembe v današnji družbi pa postavljajo vse stranke pred nove izzive. Državljeni se ne odvrtaajo od politike, če gre za obravnavanje važnih problemov, ki jih tarejo, in ne za jalovo tekmovalje za oblast. Volilni izidi pomenijo uspeh za socialiste — je še dejal De Mita — za Krščansko demokracijo pa predstavljajo veliko okrepitev. Ta

Deželno vodstvo Slovenske skupnosti vabi v nedeljo, 10. julija, na povolilno družabno in politično srečanje za kandidate in aktiviste nedavne kampanje za deželne in upravne volitve. Začetek ob 19.00 na dvorišču pri župnijskem domu v Doberdobu, v primeru slabega vremena pa v dvorani SKPD Hrast.

stranka bo morala skupno z drugimi postati gonilna sila stabilne politične sezone. Istočasno pa se oddaljuje — je dejal De Mita — zamisel leve alternative, ki je danes skoro ni mogoče predlagati. Politična bodočnost, ki jo bo treba zgraditi, teži po modernejši državni upravi in po življenja vrednem okolju. Za te cilje pa so potrebni naporji vseh — je sklenil svoj govor krščansko demokratski voditelj.

Novi maši na Primorskem

Dva od treh novomašnikov, ki so bili posvečeni v Koprnu na praznik svetega Petra in Pavla, sta pela novo mašo v nedeljo, 3. julija. Janez Kobal je imel novo mašo v Podkrajju nad Ajdovščino, Ervin Mozetič pa v Hrenovicah.

V Podkrajju, kjer je cerkev manjša, je bilo poskrbljeno za oddajanje po televizijskih ekranih na krožnem notranjem prenosu. V večji cerkvi svetega Martina v Hrenovicah, ki je prafara, so blagoslovili novi daritveni oltar v belem plexi steklu, delo Leona Debevca, ki je izdelal tudi načrt za novomašna oblačila. 24-letni Ervin Mozetič, ki je daroval v Hrenovicah novo mašo, je iz bližnjega Lanodla. Iz te vasi je bil zadnji novomašnik pred 171 leti. Prafara sv. Martina razpolaga z bogatim zgodovinskim arhivom. Prvi novomašnik v cerkvi svetega Martina je pel novo mašo v 17. stoletju. Fara je dala v tem stoletju sedem novomašnikov.

Ob predstavitvi Sedejevega zbornika v Gorici

V Katoliški knjigarni v Gorici so 29. junija predstavili zbornik predavanj z znanstvenega simpozija o goriškem nadškofu Frančišku Borgiji Sedeju, ki sta ga priredila v dneih od 8. do 12. septembra 1986 Slovenska teološka akademija v Rimu in Papeški slovenski zavod »Slovenik« v Rimu.

Na predstavitvi je prvi spregovoril prof. Drago Butkovič, predsednik Goriške Mohorjeve družbe, ki je ena izdajateljic publikacije. Ostala izdajateljica sta Slovenska teološka akademija v Rimu in Mohorjeva družba iz Celja. Prvi primer skupnega izdajanja knjig so poudarili vsi govorniki, tako Drago Butkovič kot Andrej Sedej, ki je spregovoril kot predstavnik Slovenske teološke akademije v Rimu in tudi kot predstavnik Sedejevega rodu, ki je slovenskemu ljudstvu na Primorskem poleg nadškofa dal še pet duhovnikov. Sledil je nastop prof. Miloša Rybara. Spregovoril je kot predstavnik Celjske Mohorjeve in kot predavatelj na rimskem simpoziju. Poudaril je pomen te založniške pobude in podrobno razčlenil simpozij o nadškofu Sedeju. Nato je naštel takratne predavatelje in njihove prispevke. Zbornik objavlja besede msgr. Maksimilijana Jezernika, sklepne misli koprškega škofa msgr. Metoda Piriha in 20 referatov. Naj jih naštejemo. Tomaž Pavšič je prikazal »Cerkljansko —

domovina nadškofa Sedeja.« »O Sedejevem rodu« piše Andrej Sedej, »Sedejevo življenjsko pot« je opisal Tomaž Simčič, »Zgodovinski okvir Sedejevega škofovanja« do prve svetovne vojne je prikazal Jože Pirjevec, »O Sedeju v navzkrižju političnih in nacionalnih vrenj« piše Marko Tavčar. Franc Kralj objavlja prispevek z naslovom »Sedej nadpastir goriških Slovencev«. V italijanščini, kot sta bila brana, sta objavljena prispevka Paola Malnija z naslovom »L'attività pastorale di

dalje na 6. strani ■

POČASTITEV dr. SARDOČA V OBČINSKEM SVETU

Na seji goriškega občinskega sveta, ki je bila dne 27. junija, so nekateri, zlasti slovenski svetovalci počastili spomin nedavno umrlega dr. Dorčeta Sardoča. Poleg socialista Waltritscha in komunista Busolinija je spregovoril načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti dr. Damjan Paulin in posebej podčrtal pokojnikovo premočrtnost, narodno zavest, boj proti fašizmu ter vero v demokracijo in ideale svobode. Zato je prav, da se njegovo delo in njegov lik počastita tudi na tej mestni tribuni.

Novoizvoljeni socialisti...

Na zadnjih pokrajinskih volitvah v Gorici je prišlo do nekaterih zanimivih, a tudi nepričakovanih premikov. Še posebej se je to pokazalo pri socialistih, ki so sicer na splošno napredovali (čeprav na Goriškem ne v tako zaznavni obliki). Prišlo je namreč do nekaterih sprememb oz. neizvolitev. V prvi vrsti velja to za dosedanjega pokrajinskega predsednika prof. Silvia Cumpeto, ki tokrat ni bil potrjen (kandidiral je v okrožjih Tržič in Gradiška). Nedvomno bo vidna odsotnost politika in humanista, ki je s svojim 2-kratnim predsedniškim mandatom vtisnil pokrajinski upravi določen pečat. Mar gre morda za zdrave znotraj PSI? Je premalo strankarska osebnost?

Druga vidnejša in za slovensko narodno skupnost zgovornejša odsotnost in neizvolitev pa predstavlja primer dosedanjega slovenskega svetovalca PSI arh. Jožeta Ce-

ja. Ta je bil tudi vrsto let v pokrajinskem svetu, nekaj časa je bil celo odbornik za javna dela. Ob tej sedanji nepotrditvi socialističnega predstavnika je lahko beležiti več stvari. Ne bomo tu iskali vzrokov in delali podrobnejših analiz. Te naj dela in nato zaključke potegne socialistična stranka, še posebej morda njen slovenski del. Ali ni morda v tem videti zmanjšanje zaupanja slovenskih volivcev v politiko PSI, zlasti po tem, ker se ta stranka v širšem deželnem merilu kaže vse bolj italijanska in nacionalna? Ali ni tega potrdil tudi sam Craxi, ki na goriškem trgu med svojim govorom sploh ni omenil slovenske manjšine? Zakaj torej sprejema v Trstu delegacijo slovenskih socialistov in jim obljublja (med štirimi stenami) vse mogoče?! Pa v Trstu neizvolitev obeh slovenskih socialistov, na pokrajini in na občini ...?

Volivec

V PETEK, 8. JULIJA 1988, OB 20.30

PRVIČ NA GORIŠKEM GRADU
NASTOP PLESNE SKUPINE

KAZINA iz Ljubljane

V A B L J E N I !

Prireditelj: Kulturni dom v sodelovanju z Mladinskimi organizacijami z Goriškega, ZSKD in ZSSDI.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Slovensko-venetski kulturni večer v dunajski palači Pálffy

V petek, 17. junija, se je v Beethovnovi dvorani častitljive dunajske palače Pálffy zbralo veliko število dunajskih Slovencev in njihovih avstrijskih prijateljev. Prišli pa so tudi rojaki iz Ljubljane, Maribora, Trsta in Gorice, s Koroškega in celo iz daljne Avstralije. Navzoči so bili številni pisatelji, med drugimi Matej Bor, Igor Torkar, Vlado Habjan, Bogdan Pogačnik, Milena Merlak in drugi.

Slovenski oktet iz Ljubljane je občinstvo navdušil s celovečernim koncertnim programom in dovršeno poleg slovenskih ljudskih napevov zapel tudi pesmi Jakoba Gallusa, Josepha Haydna, Franza Schuberta, Antona Försterja, Josipa Ipavca in drugih. Nastopil je tudi mladi in veliko obetavni operni pevec Ivan Urbas z arijami in napevi iz Mozartovih in Wagnerjevih del ter s slovenskim programom od Rada Simonitija do Frana Gerbiča, Josipa Pavčiča in Marjana Lipovška.

Drugi del zelo uspelega večera pa je veljal predstavitvi obširne, 480 strani obsegajoče zgodovinske knjige, ki je pravkar izšla v nemškem jeziku pri na novo ustanovljeni dunajski založbi »Editiones Veneti«. Natisnila jo je celovška tiskarna Mohorjeve založbe, uredil pa Ivan Tomazič.

Avtorja publikacije sta znani pesnik in dramatik Matej Bor in zgodovinar Jožef Šavli. Oba sta na zanimiv način na dunajskem kulturnem večeru spregovorila o novi knjigi in o v tej obširni in dokumentirani predstavljeni venetski teoriji o starem izvoru Slovencev. Kot znano, postavlja ta teorija pod vprašaj poglede nekate-

rih znanih zgodovinarjev, jezikoslovcev in drugih raziskovalcev, ki so zastopali mnenje o prihodu slovenskih prednikov na današnje ozemlje v 6. stoletju.

V nemški publikaciji »Unsere Vorfahren — die Veneter« (Naši predniki — Veneti) zastopata Matej Bor in Jožef Šavli mnenje, da sta razvoj in narodna bit današnjih Slovencev v neposredni zvezi z enim najstarejših evropskih narodov, s starimi Veneti in njihovimi 2500 let starimi, v različnih nahajališčih in virih potrjenimi ljudskimi kulturami. V prvem delu pričujoče publikacije razpravlja Jožef Šavli o predzgodovini današnjih evropskih narodov in o krajevnih imenih, ki pričajo o drugačnem poteku naseljevanja, kot so menili doslej nekateri raziskovalci. V drugem delu razkriva Matej Bor bogat vpogled k osnovnicam venetske slovnice in venetskega jezikovnega zaklada, ki ga odkriva ne le na starih napisih, temveč tudi v besedišču obrobnih starih evropskih narodov od Litve do Bretonije v današnji Franciji. Vse to zveni velikokrat kot fantazija in drzna špekulacija, vendar razvejani dokazni material obeh avtorjev vsekakor pričuje o nekem doslej premalo upoštevanem protitoku iz dejstev in hipotez, ki jih več ne bo mogoče zamolčevati.

Izredno pestrega in uspešnega večera se je udeležil starosta dunajskih Slovencev, komorni pevec Anton Dermota, ki je skupaj s svojo soprogo na prireditvi praznoval tudi visoki življenjski jubilej.

Lev Detela

HUBERT BERGANT V RIMU

V Rimu je pred nedavnim potekala kulturna manifestacija »Jugoslavija v čast sv. Cirilu« (organizator jugoslovanska ambasada pri Svetem sedežu v sodelovanju z Makedonci). Med soustvarjalci prirediteljev je bil tudi slovenski orgelski virtuozi Hubert Bergant, ki je v večnem mestu opravil dva pomembna nastopa.

Omenimo najprej recital v cerkvi sv. Ignacija na istoimenskem trgu, ki je bil v četrtek, 26. maja. Pogled v programski list koncerta kaže na zanimiv spekter orgelske glasbe od skladatelja Jakuba Sowe iz šestnajstega stoletja do sodobnika Bernarda Juliá, ki je regens chori v Palmi de Mallorci. Ob F. Lisztu, A. Guilmanu, O. Messiaenu, O. Machi, H. Haselböcku pa so bili zastopani tudi Primož Ramovš iz Ljubljane, Angelko Klobučar iz Zagreba in Marco Sofianopulo iz Trsta. Ramovševa skladba »Eikon« je doživela krstno izvedbo, izvajalec pa jo je takole predstavil: »V letu 1985 je nastala "Eikon", v kateri lahko vidimo povezavo med vzhodom in zahodom, izraženo s sodobnimi zvočnimi sredstvi razklanega človeka. Spominja nas na menihe, ki so se duhovno pripravljali na slikanje. Med poslušanjem skladbe se bo morda v nas obudil spomin na znani dogodek izpred 1200 let, ko so na predlog rimskih delegatov, udeležencev nicejskega koncila, prinesli na sredino zbora Marijino ikono, da bi jo koncilski očetje pobožno počastili.« Naš orga-

nist je razmišljal tudi o simboliki koncerta in zapisal: »Ob sestavljanju sporeda se je nudilo več simboličnih povezav. Koncert je v cerkvi sv. Ignacija, ki je v vseh stvareh videl simbol Sv. Trojice. Stropna freska, ki ponazarja delovanje jezuitov, je delo slikarja in arhitekta Andrea Pozza, ki je napravil načrt za ljubljansko katedralo in dubrovniško jezuitsko cerkev. Koncert je na dan sv. Filipa Nerija, prvega tvorca oratorija, ki si je prizadeval združiti duhovno in posvetno in bil prepričan, da je treba resnico podajati v obliki lepega. Filippo Neri je bil prijatelj patrona te cerkve sv. Ignacija. Koncert je med dvema velikima praznikoma, med Binkošti in Sv. Trojico. V sporedu so zato upoštevani, poleg osnovnega praznovanja na čast sv. Cirilu, še oba cerkvena praznika in, da združimo cerkveno s profanim, 2 skladateljska jubileja: Messiaenova 80-letnica in Haselböckova 60-letnica.«

Drugi nastop (časovno sicer dan prej) pa je bil študijske narave, namenjen slušateljem Inštituta za cerkveno glasbo. Bergant jim je predstavil slovensko orgelsko glasbo dvajsetega stoletja, najprej v predavanju, nato pa še na instrumentu. V program so bile uvrščene skladbe Premrla, Kimovca, Mava, Tomca, Ramovša, Šivica, Kreka in Vremšaka. Njihova izvedba na novih Klaisovih mehaničnih orglah je bila pravi užitek.

Ob predstavitvi...

■ nadaljevanje s 5. strani

Monsignor Sedej attraverso le visite pastorali in Luigija Tavana »La dimensione e le attività culturali dell'arcivescovo F. B. Sedej«. Jurij Birkjak je govoril na temo »Sedej in Sveto pismo«, Lojzka Bratuž objavlja referat »Sedej in slovenska književnost«, Miroslava Brani pa referat »Pogledi na vzgojo mladine v Sedejevih pastirskih pismih.« »O Sedeju in slovenski ljudski pesmi« je napisala prispevek Fedora Ferluga Petronio, »Pisma nadškofa Sedeja soščolcu dr. A. Primožiču« je obdelal Miloš Rybar. V furlanščini in v slovenskem prevodu je napisan prispevek Guida Magheta »O Sedeju in Furlanijah.« »Sedej in klaretinci« je naslov prispevka, ki ga je napisal Franc Husu. Anton Trstenjak je podal »Grafološko analizo Sedejeve pisave«. »Sedej v dokumentih italijanskih oblasti« je naslov referata Milice Kacin-Wohinz, Drago Klemenčič je avtor predavanja »Sedej v nekaterih časnikih in revijah«. Stanko Medvešček pa je opisal in predstavljal razstavo z naslovom »Sedej v slikah in dokumentih«. Zbornik zaključuje Sedejeva bibliografija, ki jo je sestavil Marijan Kravos. Po sklepni besedi pa so zbrani še pozdravi in čestitke ob Sedejevem simpoziju. Manjka le prispevek zgodovinarja Fulvija Salimbenija, ki je v Rimu govoril na temo »Gorica od konca prve svetovne vojne do fašizma«. Profesor Salimbeni svojega teksta ni izročil uredništvu zbornika.

Sledila je debata, med katero je iz raznih pogledov izšlo še nekaj zanimivosti o nadškofu Sedeju. Bila je tudi izražena želja, da bi ta zbornik pomenil izhodišče za nadaljnje zgodovinske raziskave, da bi še bolje lahko osvetlili lik in delo zadnjega slovenskega goriškega nadškofa.

SNUJE SE ZDRUŽENJE

PRIMORSKIH KNJIŽEVNIKOV

Dne 1. t.m., je v Tomaju zasedal iniciativni odbor Zdrženja primorskih književnikov. Seja je bila v celoti posvečena smernicam, ki naj bi jih nastajajoče Zdrženje osvojilo, in sestavi statuta, ki bo predložen v razpravo na ustanovnem občnem zboru takoj po poletnih počitnicah.

V statutu so poudarjeni predvsem stanovski področni interesi, težnja k soodločanju pri revialni in založniški dejavnosti na Primorskem, naravno vključevanje v kulturni prostor Alpe-Jadran, prirejanje literarnih večerov v povezavi s kulturnimi društvi itd. Posebna pozornost bo posvečena piscem iz zamejstva in kolegom italijanske skupnosti v Slovenski Istri. Na seji je bila sestavljena tudi naslednja izjava: »Zaskrbljeni smo nad dogajanjem v Socialistični republiki Sloveniji in v Jugoslaviji nasploh, zato se pridružujemo vsem tistim, ki si prizadevajo za nadaljevanje demokratičnega procesa in podpiramo delo Odbora za zaščito človekovih pravic v Socialistični republiki Sloveniji. Protestiramo proti vsem metodam, ki nasilno ukinjajo človekovo svobodo ter grobo krnijo njegove pravice. Podpisani člani Inicijativnega odbora Zdrženja primorskih književnikov in drugi udeleženci seje«.

A. P.

OB RAZSTAVI, POSVEČENI FABIANIJU

■ nadaljevanje s 4. strani

Profesor Pozzetto, ki je uredil razstavo in katalog, je napisal še esej o Fabianijevih leonardovskih izumih.

Razstava o Maksu Fabianiju z naslovom »Nove meje arhitekture« je na ogled v nekdanjih konjušnicah Miramarskega gradu vsak dan od 10. do 19. ure.

Sodobno kmetijstvo

Izbrane vzpenjalke za zelenice pred hišami

Najbolj priljubljeni so **okrasni sroboti**, saj nekateri že spomladi obilno cvetijo. Najbolj iskani pa tudi zahtevni so velevetni križanci v različnih barvah. Veliki zvezdasti cvetovi so glede na sorto bele, rožnate in modre barve s številnimi vmesnimi odtenki. Najlepše uspevajo v rahli in dovolj topli zemlji. Korenine morajo biti v senci, saj ne prenašajo pregretih tal. Idealno je, če rastlino posadimo ob steni na vzhodni strani, stebela pa potegnemo ob steno na jugu. Srobot bo še bolje uspeval, če mu tla na rastišču zastremo z drugimi rastlinami ali z listjem. Lahko posadimo tudi nezahtevno grmovnico, ki bo prekrivala tla ob njem. Spomladi cvetoče srobotne po cvetenju zelo malo obrezujemo, poleti cvetoče pa šele zgodaj spomladi kot tudi druge grmovnice, in sicer krepko nazaj.

Velevetni sroboti so ponos ljubiteljev, še posebej tisti, ki poženejo iz starega lesa, proti koncu poletja pa poženejo manj številno cvetje že iz novega, dovolj dozorelega lesa.

Troha, trompetovka je na Goriškem in v Primorju med najbolj razširjenimi poletnimi vzpenjalkami. Zahteva zelo rodovitno zemljo in zavetno lego. Lepi so zvončasti cvetovi oranžne, rumene ali oranžno rdeče barve. Obrezati jo smemo samo enkrat letno.

Kitajska dresen je najbolj raščava vzpenjalica in nam predvsem v Primorju postreže s hladno senco. V enem letu zraste celo do 6 metrov visoko. Avgusta je vsa

posuta z latjem belega cvetja. Razmnožimo jo lahko z lesnatimi potaknjenci. Raste neugnano in povsod. Njeno nežno cvetje se v družbi rdečih pelargonij lepo uveljavi.

Bršljan je odporna, večstransko uporabna vzpenjalica. Ker dobro uspeva v senci, ga sadimo povsod, kjer ni dovolj svetlobe za bolj zahtevne rastline. Navaden bršljan je posebno lep ob starih zidovih in na drevju, kjer pod vplivom svetlobe dobi gladko in bleščeče se listje. Drevju ne škodi, če mu ne jemlje preveč svetlobe in hrane.

Kovačnik se v ugodnih razmerah ovije celo do sedem metrov visoko. Cvetovi so rumene in rdečkaste barve in prijetno dišijo. Rabi pa dobra tla in polsenčno lego.

Glicinije v grozdih bele, rožnate ali modre barve krasijo vrt spomladi. Prvo leto jo ob suši pridno zalivamo. Čedno krasilatnike ob stenah in vhodu.

Velelistni pipovec je primeren za toplejša območja in zavetne lege. Med vsemi vzpenjalkami ima največje okrasno listje in zanimivo pipi podobne rdeče rjavo cvetje. Zahteva dobro zemljo. Ob hiši zelo trpi, če nima dovolj vlage. Posadimo ga na severni ali zahodni strani hiše vsaj pol metra proč od zidu. Na močno odcednih tleh ga večkrat dobro zalijemo.

Vinika je pri nas najbolj razširjena vzpenjalica. Po stenah in zidovih se vzpenja z razvejanimi oprijemalnimi bradavicami. Spomladi so njeni listi nežno zelene barve, jeseni pa se obarvajo z rumenimi

do karminastordečimi odtenki. Ni občutljiva glede tal.

Vinska trta je za mnoge kraje najprimernejša vzpenjalica. Ker pa je občutljiva za mnoge bolezni, lahko posadimo njej sorodno trto coignetiae. Rozge te trte so rdeče barve, listje pa orjaško, zgoraj zasičeno zeleno, spod pa rjasto rjavo. Njen čar je lepa jesenska barva. Ker je bujna in odporna, je zelo primerna za ute in pergole v vinorodnih krajih. Zelo podobna je **dišeča trta**, le da ima močno dišeče cvetje in zeleno listje.

Manj znana je **vzpenjava lilija**. Njena neutrudna cvetivost in bujnost vzbujata pozornost. Všeč ji je topla lega. Ker lahko gomolj čez zimo vzamemo iz zemlje in ga spravimo na varno, njena občutljivost ni ovira za gojenje tudi v naših kontinentalnih vremenskih razmerah. V nekaterih deželah niso zadovoljni z videzom, ki jih dajejo samo vzpenjalke. Izredne učinke dosežejo z dodajanjem drugih grmovnic tako s forzicijo, ognjenim trnom, panešpljico in tamarisko.

Z. T.

DEŽELNO TAJNIŠTVO SSK O VOLITVAH

■ nadaljevanje s 1. strani

petimi oz. šestimi leti pa skupno 9.144 glasov). Vse to zastavlja Slovenski skupnosti potrebo po globoki analizi izidov, iskanju vzrokov za nazadovanje in pa ukrepov za izboljšanje položaja.

Temu, kot tudi splošnemu položaju slovenske manjšine v Italiji po volitvah in bližnjim pogajanjem za sestavo nove deželne uprave, pa bo posvečena prihodnja seja deželnega tajništva SSK, ki bo v petek, 8. julija, v Nabrežini.

LEV DETELA

Dunajski valček za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

Kapucinska grobnica me je nenadoma spomnila na začaran in uročen kraj iz pravljice. Na sarkofagih so kamnite krone Svelega rimskega cesarstva pričevale o dolgosti našega življenja, ki je, kot pravi pesnik, kratka.* V velikem mestu ob Donavi so v strogo zastraženih sobanah na častnem mestu izpostavili vsemu svetu na ogled krone nekdanjih cesarstev: Rima, Nemčije in Avstrije. Za trenutek se mi je zazdelo, da je dunajska prestolnica še vedno središče svetá, čeprav brez cesarjev. V mračinah mestnega podzemlja, grobnic, katakomb, skrivnih rovov, podzemskih kanalov, rek in potokov, katerih struge so inženirji izpodnesli globoko pod mestno dno, se na skrivnosten način premika sedem pravičnih zarotnikov. Stojé na večni straži cesarstva, kot slovenski kralj Matjaž v votlini pod Peco, ki se bo nekega lepega dne, kot pravi pravljica, s svojo mogočno vojsko spet prebudil in odrešil ves slovenski rod. In tudi kapucinska grobnica je zamisel nekega Matjaža, cesarja Matjaža Habsburškega. Ta s slovenskim Matjažem sicer nima veliko skupnega. Tisti je bil morda pogumen kmečki upornik, puntarski duh brez zlatega žezla in krone, a kronan s svetlimi sanjami naroda. Morda je bil tudi up in spomin na madžarskega kralja Matijo Corvina — duh naroda vedno išče svojo lastno pot v lepšo bodočnost! Zarotniki kapucinske grobnice so v primeri s kraljem pod Peco vsekakor nekoliko bolj temačni. Dvigajo svoje meče in čakajo, da se kamnita krona na glavi cesarja Maksimilijana spremeni v pravo zlato za novega cesarja narodov v državi, ki je več ni.

Iz čudnih sanj me je predramil pater Bernhard, ki je spet pristopil in me povabil v bližnjo kavarno. Govoril mi je o številnih nalogah, ki jih mora opravljati v veliki mestni fari v Hernalsu, ob stalnem pomanjkanju duhovnikov in pomočnikov in ob znani verski mlačnosti dunajskega prebivalstva. Še v prejšnjem stoletju je bilo precej drugače, mi je pripovedoval. Razvoj industrije je žal večino delavstva odvrnil od vere, kar je velika škoda. Pa tudi novi siti časi z mnogimi razvadamami so dodatno opravili svoje. Kako drugače je še bilo v prejšnjem stoletju, ko je nežni, svetniški Klemen Marija Hofbauer oznanjal v prestolnici cesarstva svojo žlahtno, ljubeznivo obliko krščanstva!

Sedela sva v razkošno opremljeni kavarni pod bleščečimi lestenci, ki so svoj imenitni blesk pošiljali na porcelanaste skodelice, iz katerih sva pila toplo, poživljajočo kavo.

»Sveti Klemen je pristni dunajski svetnik,« mi je spet začel zatrjevati. »Čeprav se je, kot mnogi Dunajčani, rodil na Moravskem, na ozemlju današnje Češkoslovaške ... Bil je redovnik kot jaz, poleg tega pa tudi goreč pridigar in priljubljen spovednik. V mladosti se je bil poskusil v različnih poklicih. Bil je pekarski pomočnik, delavec v samostanu, romar v Rim, puščavnik ... Mnoge, ki so ga v molitvi prosili za pomoč, je že uslišal. O tem pričajo številne zaobljubne podobe v stari, častitljivi dunajski cerkvi Marija na Obrežju, kjer je pokopan.«*

H kavarniškem klavirju je sedel pianist v fraku. Pod lestenci so v šopu radodarno pršeče svetlobe plesali ljubeznivi zvoki dunajskih valčkov in operetnih melodij.

»Na Dunaju, gospod Lebič, je že od nekdaj živelo veliko število vnetih in gorečih pridigarjev ... Spomniva se lahko na Ulricha Megerleja, ki so mu rekli Abraham a Santa Clara, a to je le en primer iz dolgega seznama pomembnih cerkvenih govornikov ... V času bleščečega baročnega obdobja so se zelo razživel ... Njihov pomen in vpliv sta segala daleč v svet, tudi na Sloven-

* Namig na verze Franceta Prešerna.

* Nemško ime cerkve je Maria am Gestade, I. okraj, Salvatorgasse.

STANKO ŽERJAL

»Quem dii odérunt...«

III.

Zaradi ravnovesja naj omenim kak zglede za pravljanja iz drugih, nešolskih »cehov«, na primer s področja tako imenovanih javnih del. Tam nimajo nič opravka šolniki, ampak inženirji in tisti, ki so delo naročili: upravljalci občin, provinc, dežel, železnic, armade in še razne bolj ali manj avtonomne ustanove na visoki ali nizki ravni — in pa naročeni ter dobro plačani načrtovalci gradbeništva cest in hiš itd. Kolikokrat v tem področju srečujemo »vozove pred vprego!« — da rabim znano italijansko rečenico. V čem? Danes se nekje in marsikje lotijo asfaltiranja makadamske ceste, eno leto za tem pride — po naročilu iste občine ali province — novo gradbeno podjetje in razbije določen trak asfalta, izkoplje na novo globok jarek — za vodovod. Samo v Butalah bi znali tako modro gospodariti. Bo že plačala »lepa naša domovina«!

Kdor ne gleda življenja in delovanja v človeškem mravljišču po zemeljski obli samo iz žabje perspektive, ampak se zna dvigniti v višave, da iz ptičje višine opazuje širje in globlje, bo mogel vsak dan odkrivati zapletene ali tudi smešno enostavne abnormalnosti, neumnosti, brezvestnosti pri upravljanju in zapravljanju javnega denarja.

Bog ve, ali se učitelji-vzgojitelji potrudijo pri lekcijah za državljansko vzgojo nazorno predočiti mladini zapleteni stroj in ustroj javnega »računovodstva«? In moralne dolžnosti upravljalcev kakor tudi vseh soupravljalcev? In zle posledice slabega upravljanja, zle posledice pri naših plačah? Mar ne bruhne iz teh vprašanj na dan neko novo, neogibno in temeljno vprašanje za vse šolnike, štrajkajoče in krumirje? Vprašanje se glasi: Mar niso šolniki nič soudeleženi pri u-

pravljanju javnih poslov, bodisi da so v tem kaj zaslužni ali pa kaj krivi?

Kdo je pred desetimi, dvajsetimi, tridesetimi leti vzgajal tiste šolarčke, ki danes v raznih resorih upravljajo javne posle in javni denar, kjerkoli že ali na ministrskih ali županskih stolčkih, od občinskega tajnika do policijskega ali karabinjerskega načelnika, od pismonoše do njegovega akademsko izobraženega šefa pri poštnem ravnateljstvu, od zidarskega mojstra do inženirja ali arhitekta itd.? Če se pritožujemo nad javno upravo, to pomeni, da so imeli ti slabi, morda nesposobni, morda nezanesljivi, morda nepošteni današnji upravljalci v svoji mladosti slabe vzgojitelje. Kakšne kadre za bodočnost pa vzgajajo danes po šolah? To bomo videli po sadovih, ko bodo današnji šolarji dorasli in sedli na odgovorna mesta, kakšne osebnosti bodo. (Beseda »kader« in »kadrovci« je meni skrajno antipatična. Vzeta je iz vojaškega žargona. Postala pa je moderna.)

Ali se učitelji zavedajo, da od nekdaj in od danes starši in sploh človeška družba pričakuje od njih, da niso samo docenti, poučevalci, ampak enakovredni vzgojitelji. In da so poleg staršev prvi poklicani in odgovorni za moralno formiranje dobrih državljanov, veščakov in poštenjakov, da bodo, ko dorastejo, večje in vestno vršili svoje poklice, pravilno upravljali javne posle, da ne bo več toliko zapravljanja v javni upravi, da bodo plače višje, da nihče ne bo brezposeln itd.?

V starih časih se je reklo, da so poleg staršev prvi vzgojitelji mladine duhovniki, dušni pastirji. Sodobna laicistična družba pa trepeti od strahu, da bi se priznala duhovnikom še kaj vplivna vloga pri vzgoji in odgoji mladine. Le majhen

del te družbe milostno sprejema nekaj susidiar-nega, pomožnega sodelovanja duhovnikov, načeloma pa se primarnost njihovega poslanstva odklanja. Po čisti logiki in v skladu z novim pojmovanjem velja torej, da so poleg staršev prav šolniki v laicistični družbi prvi poklicani k delu za moralni preporod sploh in za vzgojo mladega rodu še celò, po poklicni dolžnosti. Samo sebični kruhoborci bi se mogli pred to dolžnostjo zapirati v neprobojni alibi kakor mafijci na Siciliji.

Sodim, da je vsaj ena tretjina šolnikov v naši republici dobro usposobljenih in vsestransko vestnih ter mnogo njih celo visoko idealnih. Dodati si upam še eno celo tretjino vsestransko neoporečnih, le malce preveč oprezni so, da bi se komu zamerili, in s slabimi kolegi tudi malodušni in zato precej indiferentni za vzgojno vlogo šole. Recimo, da je skupno dve tretjini šolnikov vsestransko neoporečnih. Smemo pa jim zameriti, da — ti dve tretjini neoporečnih — nimajo poguma pristopiti energično k reformiranju svojih hudò oporečnih kolegov in kolegic. Ko se toliko govori o potrebi raznih reform, pa tudi in še kako — o reformi šolskih programov in struktur in metod, zlepa ni slišati od nikoder (razen od Cerkve), poziva k reformi — človeka. Človeka najprej reformiraj, da bodo javne strukture bolje funkcionirale!

Kdo bi si drznil tajiti, da je ena cela tretjina današnjih šolnikov na vseh stopnjah strokovno ali pedagoško ali moralno takih, da jim pristoji ocena samo — »nezadostno«. Vmes je nemalo goilih kruhoborcev. Ti opravljajo službo le kot kaki profesionisti, še kot profesionisti slabo, tem slabše, če so v isti osebi dvojni zaslužkarji, ki hodijo v šolo le za dopolnilo dohodkov poleg inženirskega, komercialnega, celo advokatskega, industrijskega, gostinskega, kmetijskega poslovanja. Vsej tej tretjini učiteljstva velja le vprašanje: Quis educabit educatores? (Kdo naj vzgoji vzgojitelje?)

(dalje)

sko ... Klemen Maria Hofbauer, ki so ga šele leta 1809 proglasili za svetnika, je tako rekoč zadnji labodji spev te žlahtne govorniške dunajske tradicije ... Njegovo delovanje že kaže značilne poteze duhovne romantike ... S svojo občutljivo, ljubeznivo in prizanesljivo mislijo je bil pravo nasprotje janzenizma. S humanim čarom je vplival tudi na umetnost, na romantične pisatelje, glasbenike in slikarje.«

Rekel sem mu, da se zavedam pomena dunajskega doprinosu. Po drugi strani pa zrcali znamenita kapucinska grobnica tudi druge poteze, žalost, mrak.

»Mislite,« se je zdrznil. »Pa kaj pričakujete od grobov, gospod?«

»Sled onostranske zarje,« sem se nasmehnil.

»To nudi kapucinskega grobnica v veliki meri,« me je zabil. Zato sem molčal.

»Ali veste, kako so pokopavali na Dunaju cesarje?« me je nenadoma vprašal.

In že je začel pripovedovati.

»Pokopani so pravzaprav na treh krajih hkrati, v stolnici sv. Štefana, pri avguštincih, predvsem pa v kapucinski grobnici. To je njihovo glavno posmrtno zemeljsko počivališče, saj so njihova trupla razdelili na tri strani* ... Preden so cesarji smeli nastopiti svojo poslednjo pot v grob, so se morali podvreči stroge-mu obredu. V naročju smrti so morali odvreči vse posvetne časti in celotni vladarski blišč, če so hoteli stopiti pred božje obličje. Kapucini so bili tozadevno neizprosni. Spominjam se, kako mi je oče pripovedoval o pogrebu cesarja Franca Jožefa I., saj se je v pozni jeseni leta 1916 mudil na Dunaju in je vse sam

osebno doživel ... Imenitni pogrebni sprevod z odličniki in vojaštvom se je ob koncu ustavil pred skromnimi vrati kapucinskega samostana ... Krsto so postavili na tla, na navadna siva cestna tla, ki so bila mokra od dežja, saj je bilo v novembru ... Eden od odličnikov, v črni uniformi in s palico z zlato glavo, je stopil k samostanskim vratom in potrkal s prošnjo, da bi jim dovolili vstopiti v samostan ... Za zaprtimi vrati je vprašal menihov glas: 'Kdo je tu?', kar je pomenilo toliko, kot če bi rekel, kdo hoče priti v naš samostan ... Zdaj je odličnik z zlato palico odgovoril: 'Njegovo apostolsko cesarsko in kraljevsko veličanstvo Franc Jožef, cesar Avstrije, kralj Madžarske in Češke, kralj Galicije in Lodomerije, kralj Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, kralj Jeruzalema, vojvoda Štajerske, Solnograške, Koroške, Kranjske in Slovenske Krajine, vojvoda Šlezije in Bukovine, knez Brixna in Trienta, mejni grof Istre, pokneženi grof Goriške in Gradiške, gospodar Kotorja in Trsta'... To je bil tako imenovani Veliki naslov avstrijskega cesarja ... Vendar odličniku in cesarju ni pomagal pri poskusu, izprositi si vstop v samostansko grobnico ... Menih za zaprtimi vrati je ostal neizprosni, saj ga častni cesarjev naslov ni zmedel. Odgovoril je prav na kratko: 'Ne poznam ga!' Sedaj je odličnik z zlato palico ponovno potrkal na kapucinska vrata. Spet se je oglasil menihov glas: 'Kdo je tu?', ki je zvenel nekako tako, kot da bi rekel: 'Kdo moti naš mir? ... Vrata so ostala zaprta, medtem ko je odličnik že hitel z odgovorom, da bi omehčal kapucinovo srce. Rekel je s povzdignjenim, svečanim glasom: 'Njegovo apostolsko veličanstvo, cesar Avstrije, kralj Madžarske in Češke, kralj Galicije in Lodomerije, kralj Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, Franc Jožef I.!' To je bilo seveda krajše in se je imenovalo Mali naslov ... Bil pa je še vedno preveč preobložen s posvetnim bliščem in napuhom, da bi lahko cesarjeve posmrtno ostanke in dušo priprosil v naročje večnosti ... Zato je menih spet odgovoril: 'Ne poznam ga!'

(Dalje)

* Srca se nahajajo v žarah pri avguštincih, drob v katakombah svetega Štefana, ostali posmrtni ostanke v kapucinski grobnici.